

Бондаренко О. С. - викладач кафедри права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат юридичних наук

**ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ ОБ'ЄКТИВНОЇ СТОРОНИ ЗЛОЧИНУ,
ПЕРЕДБАЧЕНОГО Ч. 1 СТ. 369³ КРИМІНАЛЬНОГО
КОДЕКСУ УКРАЇНИ^У**

У 2015 році законодавець, прийнявши Закон України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань», запровадив юридичну відповідальність за корупцію у сфері спорту, серед іншого й кримінальну. Так, Кримінальний кодекс (КК) України було доповнено новою статтею, яка передбачила відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань (ст. 369³ КК України). Цей законодавчий

крок зумовлений кількома чинниками, зокрема конституційним положенням про те, що держава дбає про розвиток фізичної культури і спорту, у тому числі і шляхом протидії корупції; а також широким поширенням корупції як у сфері міжнародних офіційних спортивних змагань, так і змагань республіканського та місцевого рівнів.

Окрім новітнього характеру, правова норма, передбачена ст. 369³ КК України, характеризується особливістю змісту, оскільки встановлює відповідальність за два самостійні склади злочину. Один із них передбачений у ч. 1 ст. 369³ КК України, а інший - ч. 3 цієї статті. Кожен із цих складів злочинів, особливо їх об'єктивна сторона, насичені значною кількістю нових понять. Ми пропонуємо звернути увагу на характеристику цих понять, адже правильне тлумачення правової норми є запорукою її належної реалізації і попередження неправомірного притягнення винного до кримінальної відповідальності.

Так, об'єктивна сторона аналізованого складу злочину полягає у впливі на результати офіційних спортивних змагань шляхом підкупу, примушування або підбурювання чи вступу у змову щодо результатів офіційного спортивного змагання. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» спортивним змаганням є захід, що проводиться організатором спортивних заходів з метою порівняння досягнень спортсменів та визначення переможців відповідно до правил спортивних змагань з видів спорту та затвердженого організатором спортивних заходів положення (регламенту) про ці змагання, що відповідає визначеним центральним органом виконавчої влади, який забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, вимогам [1]. Спортивні змагання можуть бути як неофіційними так й офіційними, тобто такими, що передбачені Єдиним календарним планом фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України, які проводяться уповноваженими організаторами спортивних змагань з метою визначення переможців згідно з правилами спортивних змагань для відповідного виду спорту, визнаного в Україні, та положенням (регламентом) про це змагання [2].

Формами неправомірного впливу для потреб ч. 1 ст. 369³ КК України законодавець називає підкуп, примушування, підбурювання та вступу у змову.

Так, **підкупом** є надання та одержання неправомірної вигоди. Одержання полягає у прийнятті службовою особою неправомірної вигоди для себе чи третьої особи за вчинення певної конкретно зумовленої дії або ж, навпаки, утримання від її вчинення. Наданням є передача неправомірної вигоди службовій особі за вчинення нею на користь того хто таку вигоду пропонує, обіцяє чи надає або на користь третьої особи певних обумовлених дій або ж утримання від їх учинення.

Примушування - це незаконний вплив суб'єкта злочину на психіку особи, з метою схилання останньої до вчинення дій або навпаки утримання від їх вчинення, що суперечать її бажанням та містять ознаки складу злочину. Способи примушування можуть бути різними (наприклад, погроза, насильство, шантаж тощо).

Щодо поняття **«підбурення»**, то його визначають як схиляння суб'єктом злочину іншої особи до вчинення злочину, а в окресленому контексті - протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань. Підбурювання може бути спрямоване на спортсмена, особу допоміжного спортивного персоналу, яка бере участь у спортивному змаганні, або посадову особу у сфері спорту [3].

Вступ у змову слід тлумачити як домовленість між кількома суб'єктами злочину щодо вчинення дій, які здатні забезпечити некоректні зміни ходу спортивного змагання чи його результату, шляхом повного або часткового виключення непередбачуваного характеру змагання і досягнення наперед визначеного наслідку [3]. На нашу думку, зважаючи на те, що законодавець виділяє вступ у змову як окрему форму протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань, кваліфікувати дії кількох співучасників, що вступили у злочину змову задля вчинення цього злочину, необхідно лише за ч. 1 ст. 369³ КК України. Відповідно, посилання на ст. 27 КК України не є необхідним.

З огляду на викладене, об'єктивна сторона злочину, передбаченого ч. 1 ст. 369³ КК України, має кілька форм, що, зважаючи на необхідність правильної та повної кваліфікації протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань, потребують термінового законодавчого визначення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про фізичну культуру і спорт [Електронний ресурс] : Закон України від 24 груд. 1993 р. № 3808-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - № 14. - Ст. 80. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>. - Назва з екрана.
2. Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань [Електронний ресурс] : Закон України від 3 листоп. 2015 р. № 743^111 // Відомості Верховної Ради України. - 2015. - № 51. - Ст. 472. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/743-19>. - Назва з екрана.
3. Задоя К. П. Науково-практичний коментар до статті 369-3 Кримінального кодексу України «Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань» [Електронний ресурс] / К. П. Задоя // Право і громадянське суспільство : [сайт]. - 2015. - № 2 (11). - Режим доступу: <http://lcslaw.knu.ua/index.php/arkhiv-noirieriv/2-11-2015/iteiTi/219-naukovo>. - Назва з екрана.